

Poézia Mychajla Vasylenka v slovenskom preklade

(Poezija Mychajla Vasylenka u slovackeho prekladu Valeriji Juričkovoj. IN: Miž Karpatamy i Tatramy, vypusk 19. Užhorod, Lira, 2012, 72s. Slovenský preklad: Valéria Juričková)

Slavomír Gál, Filozofická fakulta PU, slavogal@gmail.com

Koncom minulého roka (december 2012) uzrelo svetlo veta už 19. vydanie dvojjazyčnej ukrajinsko-slovenskej série „Між Карпатami i Татрами“ (Medzi Karpatami a Tatrami), ktorá tentokrát prezentuje lyriku súčasného ukrajinského umelca Mychajla Vasylenka. Na preklad sa podujala, ako už v mnohých predchádzajúcich prípadoch, výborná slovenská prekladateľka Valéria Juričková.

Mychajlo Hryhorovyč Vasylenko sa narodil v Drabivciach v Zolotinskom regióne Čerkaskej oblasti. Vyštudoval žurnalistiku na Univerzite T.Ševčenka v Kyjeve. Pracoval ako redaktor a literárny konzultant vo vydavateľstve Molod', ako šéfredaktor v In Jure, pôsobil v Štátnej službe na sekretariáte prezidenta Ukrajiny. Je kandidátom vied z oblasti sociálnej komunikácie a členom Rady Spolku ukrajinských spisovateľov, ocenený prémiami Tarasa Meľnyčuka (1999) a Triumf-pero (2009). Zároveň napísal aj množstvo literárnovedných a vedeckých publikácií o T. Ševčenkovi, I. Frankovi, P. Tyčynovi, V. Symonenkovi a mnohých iných spisovateľoch.

Je autorom kníh: Oriji (1989), Strikoko (1992), Očariji (1995), Oristeia (1997), Čotyryčas (1999), Do materi dodomu (2007). Napísal viac ako dvadsať piesní a zostavil niekoľko kníh z etnografie. Prekladal poéziu aj prózu, filozofické práce a publicistické texty.

Tento autor sa nám na Slovensku premiérovito predstavuje výberom z tvorby, ktorý zostavila Teľana Lichtejová, ktorá už od r. 2001 práve v sérii Miž Karpatamy i Tatramy prezentuje slovenskému čitateľovi tvorbu známych i menej známych ukrajinských spisovateľov. Tentoraz si vybrala poeta, ktorého tvorbu opisuje ako „*slnečný džbán plný voňavých liečivých rastlín*“. Zbierka obsahuje 35 básni, prevažná väčšina je písaná voľným veršom. Vydanie je doplnené ilustráciami s ľudovými a prírodnými motívmi, autorkou ktorých je autorova sestra Svitlana Urbanska.

V poézii Mychajla Vasylenka cítiť silnú previazanosť s prírodou a rodným domom, o čom svedčí aj názov jeho zbierky z roku 2006- „До матері, додому“ („K mame, domov“). Práve v maminom lone a rodnom dome, rodnom kraji sa začína život, práve odtiaľto vychádza človek a púšťa sa do objavovania krás sveta. A tie krásy sveta autor zobrazuje vo svojich veršoch. Tie a na prvý pohľad môžu javiť ako obyčajné a nezaujímavé, no v skutočnosti sú farebné a plné emócií. Autor práve pestrou paletou farieb a emócií opisuje rôzne životné situácie. Radosť je automatiky spojená s rozkvetom prírody, so slnečnými letnými lúčmi, radosťou a spevom. Pritom je jedno, či spievajú sláviky, písťaly, chrústy, alebo vo veršoch znie svadobná melódia. Naopak, smútok v básňach sa prejavuje pochybnosťou, ponurými jesennými a zimnými motívmi, jarné rýmy sú už hrdzavé, okolo znejú tóny smutných cimbalov a zem stoná. Poézia Mychajla Vasylenka je úzko spätá s prírodou a na mnohých miestach sa uplatňuje princíp antropomorfizácie. Navyše nemožno opomenúť hudobnosť, ktorú ilustruje autor hneď v prvých veršoch úvodnej básne: „*Myšlienky prichádzajú a líhajú si na muziku slov*“.

Básne obsahujú aj množstvo reálií, ktoré bolo naozaj náročné preniesť do slovenského prekladu. Prekladateľka to teda nemohla vyriešiť inak ako prepisom. Erudovanejšiemu čitateľovi by ale porozumenie textu nemalo spôsobiť žiadne problémy. Čo je oveľa dôležitejšie, v preklade sa podarilo zachovať všetky emócie, farby a obrazy, ktoré autor

vniesol do originálu. Slovenský čitateľ tak má opäť možnosť rozšíriť si obzory a oboznámiť sa s modernou ukrajinskou poéziou.